



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant**

**Segneri, Paolo**

**Dilingæ, 1699**

XXX. Mirabilia testimonia tua, ideo scrutata est ea anima mea. Psal. 118.  
v. 129.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

potentia te reverenter submittes: & dum contemplaris ut hæredem universalissimum honorum, quæ Deus cuiquam dare possit: nec hæredem solum destinatum ab ipso, sed constitutum, hoc est, immobilem, ratum, fixum,

intelliges aliam hæreditatem non esse tibi reliquam, nisi quam acceptum amore Christi. *In scriptis gratæ quæ hæredes sumus, secundum sensum æternæ, Tit. 2.*

## XXX.

*Mirabilia testimonia tua, ideo scrutata est ea anima mea. Psal. 119. v. 119.*

**C**onsidera, si sacra pagina: plenè sunt sensibus aded mirandis, ut planè superent capacitatem mentis humanæ, videri posse sufficere debuisset sancto Regi eos purè credere, & nolle etiam investigare: & tamen hoc ille nõ fecit. imò vel ob hoc ipsum ait se tam diligenter investigasse eos sensus, quod essent tam mirabiles. *Mirabilia testimonia tua, ideo scrutata est ea anima mea.* & Ratio est, quia si ejusmodi investigatio nascitur ab exigua fide, quæ habeatur sententijs tam mirabilibus, ob arrogantiam execranda est, at quando nascitur ab amore, quo quis fertur in eas sententias, non solum execranda non est, sed plurimum laudanda. *Susciperunt verbum cum omni aviditate, quotidie scrutantes scripturas, si hæc ita se haberent.* Act. 17. v. 11. Et quis demum est sapientum, qui libros suos mittat in lucem, ut contenti sint homines ea credere, quæ complectuntur? Ideo emittit in lucem, ut quisquis est capax non credendi tantùm, sed intelligendi, eos legat, evolvat, expendat, atque dispiciat. quantum

verbis singulis ponderis suble. *Prae prudentum sciat a ponderibus suis.* 21. v. 28. quare igitur patris Domini summæ sapientiæ alium tenet modum in libris sacris, quoscepius servis suis ipse dictavit? id est, ut perpetuo circumstante reocentemus, & timeatur, uti fieri solet in divitem auri venam. *Scrutans scripturas.* Jo. 5. v. 39. Porro quid dicitur, si hunc honorem nolle habere Deo? dum pores simul mitti intentionem (quæ est cellissimus ille gaudet in quem de limit Contemplatio, in qua, ut anima tantisper hæret, atque absorpta. *Considera scripturas, & ex parte.* Habac. 3. v. 19. non debet sufficere, quod credas, qui est gaudet infimus, a quo fit inquit, attendentem ad Deum oportet credere. Hab. 2. v. 6.

2. Considera, duos esse sensus in Codicis Literalem & spirituales, qui alio quoque nomine Mysticus appellatur. uterque admiratione dignissimus est. *Mirabilia testimonia tua Sensus Literalis est immediatus, et*



verborum expressus; & est is, qui continet spirituale, & ideo sicut quasi in cortice, & superficie externâ. sensus spiritualis est *meditatus*, & intus invenitur, uti Spiritus intus est in corpore, unde & spiritualis dicitur. *Vidi in dextra sedentis supra thronum librum scriptum intus & foris*, Apoc. 5. v. 1. *Intus* sensu spirituali, *foris* Literali. Quò igitur magis dispicias hoc loco vim sermonis Divini, nota tantum inesse Deo sapientiæ, ut possit verbis significare res, quemadmodum nos solemus, intelligendo exempli causâ per Jerusalem Civitatem illam, quæ fuit Metropolis Palestina, & simul per res ipsas verbis significatas rursus possit significare alias, aliasque pro arbitrio, quod si nos quoque possimus aliquando, non possumus infinites, ut ille, qui mentem habet ad eò illimitatam. & sic per Jerusalem potuit ille significare simul res alias, quæ non exprimuntur in cortice verborum, sed inventi possunt in medulla ab eo, qui acutiore visu profundius penetrat. Verum est, quemadmodum Deus scripturis sacris aliud non spectavit, quam ut revelaret, quæ sunt à nobis credenda, quæ speranda, & quæ ex lege charitatis illi debite agenda; ita tria esse, ad quæ sensu spirituali alludit, I. Ecclesiam militantem, quæ à Christo tanquam summo Capite fundanda erat in terra. & huc illa maximè referuntur, quæ oportet credere. II. Ecclesiam triumphantem, quæ à Christo fundanda erat in cælo & huc præcipuè referuntur, quæ oportet sperare. III.

Animam fidem, quæ Christo erat desponsanda. & huc speciatim referuntur, quæ oportet agere, aut omittere, juxta tot præcepta in illo Charitatis quasi brevi epilogo comprehensa. Hinc est, quòd sensus spiritualis dividatur quasi in tres species eidem generi subjectas, in sensum allegoricum, anagogicum, & moralem, quem alij tropologicum vocant. Allegoricus pertinet ad Ecclesiam militantem, cujus olim lex antiqua typus, seu figura extitit. Anagogicus ad Ecclesiam triumphantem, cujus antiqua lex non tam figura, quam umbra fuit. Moralitas ad animam nostram, atque ita voce istâ Jerusalem, quam exempli causâ adduxi, Dominus haud dubiè semper significare voluit Civitatem Palestinæ Metropolim. sed eodem vocabulo præterea significare voluit nunc Ecclesiam militantem, nunc triumphantem, nunc Animam fidem, nunc simul omnes, qui est modus loquendi sanè stupendus: *mirabilia testimonia tua*. & hæc locutio omnino apparet in psalmo: *Lauda Jerusalem Dominum*, quippe quæ ibi David vaticinatus est, juxta Literam de beneficiis civitati Jerusalem à Deo conferendis, cum finitâ captivitate Babylonicâ, denuo fuisset ædificata à Nehemia, longè magis significare voluit juxta spiritum, de Ecclesia militante, de Ecclesia triumphante, deque Animâ sanctâ, quæ beneficio Contemplationis facta sit quodammodo Visio pacis. Tu igitur, cum habeas in scripturis sacris idioma ad eò mirandum, quidni ejus amore



accendatis, dicāsque Deo: *Mirabilia testimonia tua, ideo scrutata est ea anima mea.* Apage Poëtarum versus inutiles, qui omni fictione sua non potuerunt tales comminisci fabulas, quarum pulchritudo æquaret veritates, quas Dominus in libro suo foris descripsit. *Narraverunt mihi iniqui fabulationes, sed non ut lex tua.* Pl. 118. v. 85. & si anno jam lapsō istud Domino tuo praestitisti obsequium, ut attentissimā curā ejus te verbis impenderes, statue id te facturum anno etiam futuro. *Prævenit oculus mei ad te diluculo, ut meditarer eloquia tua.* Pl. 118. v. 148.

3. Considera, sensus scripturæ spirituales etiam mysteria vocari. Ratio est, quia, quantumvis contineantur in literali, sicut spiritus continetur in corpore, non idcirco statim appareat ut spiritus, qui ex corporis motu, imò aspectu, specie, colore vivido illico apparet. opus est ad illos inquirendos aliquo conatu, ut qui non modò sunt absconditi, sed abstrusi, qualia sunt euncta mysteria. Unde Regius Prophetæ dicebat Deo: *Mirabilia testimonia tua: ideo scrutata est ea anima mea: non solum consideravit ea, sed scrutata est,* quia minimè eam sibi potestatem arrogabat, ut absque labore statim penetraret sententias Divinas: sed studebat, speculabatur, indagabat, ut in-

veniret, quidquid latebat sensu culti. Verum est omnino ipsum scrutari se ad salutem animæ suæ: hinc dicitur: *Ideo scrutata est ea anima mea: non solum intellectus meus, sed anima mea, ut una voce complecteretur intellectum & voluntatem: Anima mea desideravit te in nocte.* Isa. 26. v. 9. si in nocte piscari velis sensus scripturæ ad solum pascendum intellectum, nec quod oportet. Piscari debes, ut partem intellectus referas ad unum voluntatis, quæ sanus est instrumentum, ut vel majore firmitate credas, vel majore securitate speres, vel magno fervore ames id, quod Deus in pronuntio sermonis sui manifestat, atque hoc est verum donum, quod dicitur: *Intellectus, non ad speculationem detaxat, sed ad usum dirigitur. Dicitur intellectum, & scrutabor legem tuam, & custodiam illam in toto corde meo.* Pl. 118. v. 34. Unde vi illius non solum considerare oportet sensus Divinos, ut intelligas, quales in se sint, sed ut intelligas, quid à te exigant, recipiant regulam omnium tuorum actionum. si non habeas hoc donum, saltem in gradu notabili, ecce causam, quia opus non exerceas, quod Deus vi hujus doni non semel cognoscendum dedit. *Intellectus bonus omnibus faciendus est.* Plal. 110. v. 10.

